

4. koncert

ponedeljek, 24. oktober 2016, ob 22.30
Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine

Zgodba o glasu in piščali

Bor Turel (roj. 1954) , Gregor Pirš (roj. 1970)

Kos kosti (2011)

Zvočna projekcija

Izvajalci:

Zvezdana Novakovič – glas

Ljuben Dimkaroski – moustérienska flavta

Franci Krevh – tolkala

Marko Hatlak – harmonika

Luka Juhart – harmonika

Bor Turel – elektronika

Gregor Pirš – elektronika

Realizacija:

Radio Slovenija, zasebni studio Bora Turela, studio Yellow Room

V majhni jami v arheološkem parku Divje Babe pod Šebreljsko planoto naj bi pred približno 50.000 leti kamenodobni človek, najverjetneje neandertalec, s kamenim orodjem v stegnenično kost mladega jamskega medveda s premislekom izvrtal nekaj enakih luknjic in iz nje izvabil preprosto melodijo. Z zvoki, ki naj bi se razlegali po jami, naj bi prestopil mejo med živalskimi nagoni in višjo zavestjo in si tako utrl pot k ustvarjalni duhovnosti. Jamo zato radi imenujemo 'zibelka svetovne glasbe'.

Skladba temelji na projektu *di ba baab di ya beu*©, ki sta ga avtorja ustvarila za Evroradijski rojstni dan umetnosti leta 2011, skupaj z virtuozom na moustérienski piščali, Ljubenom Dimkaroskim. Gre za surrealistični poskus rekonstrukcije ritualnega okolja, ki je naše daljne prednike navdihnilo k iskanju vse bolj in bolj sofisticiranih oblik zvočne komunikacije – iz notranjosti ustne votline v zunanji, instrumentalni, abstraktni zvočni svet. Uporabljeni zvočni material obsega posnetke v ambientih različnih slovenskih jam, improvizirane glasovne sekvence (Zvezdana Novaković) in pa perkusivno spremljavo, ki temelji na naravnih elementih (kamen, les, voda).

Zvočno projekcijo posvečava spominu na nedavno preminulega prijatelja, vsestranskega umetnika **Ljubena Dimkaroskega**. Brez njegovega vztrajnega raziskovanja bi bil naš kulturni prostor siromašnejši za pomembno umetniško pobudo in prav ta pobuda je bila katalizator za nastanek radiofonskega dela *Kos kosti – zgodba o glasu in piščali*.

Ljuben je del svojega življenja posvetil izdelovanju replik moustérienske piščali,

ki so jo arheologi pod vodstvom dr. Ivana Turka leta 1995 izkopali na arheološkem najdišču Divje babe I. Prastar umetniški relikv iz kosti jamskega medveda, delo neandertalca, je povzdignil na raven sodobnega koncertnega glasbila. Entuziastično je odkrival njegove tehnične in izrazne možnosti ter na koncertnih odrih in strokovnih konferencah širom po svetu dokazoval, da je naše trenutno pojmovanje umetnosti iz tistega obdobja podcenjevalno. Uspelo mu je to, kar ni uspelo znanosti. Z močjo umetniške intuicije je preniknil globoko v psiho časa, ki se nam zdi danes nepredstavljivo daleč.

Bor Turel, Gregor Pirš

KDORM